



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 278/2026-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **LawService Recovery, k.s.**, Stráž 223, Zvolen, zastúpeného LawService, s.r.o., Stráž 223, Zvolen, proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43CoKR/43/2025 z 15. januára 2026 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 23. apríla 2026 domáha vyslovenia porušenia základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podnikat' podľa čl. 35 ods. 1 ústavy, vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práv na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením krajského súdu o potvrdení uznesenia konkurzného súdu o odmietnutí návrhu veriteľov na výmenu správcu, za ktorého zvolili sťažovateľa.

II.

2. Na majetok úpadcu bol v júli 2025 vyhlásený špeciálny konkurz, a preto bol podľa § 20a písm. c) zákona č. 8/2005 Z. z. o správcoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o správcoch“) do funkcie správcu náhodným výberom ustanovený špeciálny správca. Veritelia v novembri 2025 rozhodli o výmene tohto správcu a za nového správcu zvolili sťažovateľa, ktorý nie je špeciálnym správcou. Okresný súd návrh veriteľov na výmenu správcu odmietol. Spornou bola otázka, či veriteľmi zvolený správca musí byť špeciálnym správcou. Aplikoval zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“) v znení účinnom do septembra 2025, keďže podľa prechodného ustanovenia k novele účinnej od októbra 2025 sa neskončené konanie dokončí podľa znenia účinného do septembra 2025. Podľa § 36 ods. 4 zákona o konkurze a reštrukturalizácii v znení účinnom do septembra 2025 (súd návrh veriteľov

na výmenu správcu odmietne, ak mu vo výkone funkcie bráni zákonná prekážka) súd skúmal, či sťažovateľovi nebráni vo výkone funkcie zákonná prekážka. Poukázal na § 36 ods. 4 zákona o konkurze a reštrukturalizácii v znení účinnom od októbra 2025, ktorý však neaplikoval, podľa ktorého súd návrh veriteľov na výmenu správcu odmietne, ak nimi zvolený správca nie je špeciálnym správcom.

3. Okresný súd konštatoval, že požiadavky na osobu správcu neupravuje zákon o konkurze a reštrukturalizácii, ale zákon o správcoch. To vyvodil z toho, že zákon o konkurze a reštrukturalizácii pri povinnosti ustanoviť správcu alebo opri oprávnení veriteľov vymeniť správcu odkazuje iba na „správca, či „zoznam správcov“ bez bližšej konkretizácie. Konštatoval, že § 20a zákona o správcoch stanovuje pravidlá výlučne pre ustanovenie správcu súdom náhodným výberom. No podľa súdu toto ustanovenie len rozvíja § 7 zákona o správcoch (kancelária správca), ktorý v odseku 3 upravuje pravidlá pre ustanovovanie správcov v nadväznosti na adresu sídla ich kancelárie, a to aj pre náhodný výber, aj pre rozhodovanie o veriteľskom návrhu, no s výslovnou výnimkou špeciálnych konkurzov. V špeciálnych konkurzoch možno podľa § 7 ods. 4 zákona o správcoch v znení účinnom od októbra 2025 ustanoviť len špeciálneho správca. Toto ustanovenie možno aplikovať aj vo veci sťažovateľa (t. j. na konkurz začatý pred účinnosťou novely z októbra 2025), keďže zákon o správcoch nemá prechodné ustanovenie k novele účinnej od októbra 2025. Súd dospel k záveru, že aj pri veriteľskom návrhu platí, že v špeciálnych konkurzoch musí byť správcom len špeciálny správca.

4. Podľa okresného súdu rovnaké pravidlo platilo podľa § 7 ods. 4 zákona o správcoch aj pred novelou účinnou od októbra 2025, hoci znel tak, že v špeciálnych konkurzoch možno ustanoviť len správca s kanceláriou na území Slovenska. Keďže všetci správcovia majú kanceláriu na Slovensku, a to, že nemôže ísť o každého správca, vyplýva z častice „len“ vyjadrujúcej výlučnosť, treba toto ustanovenie vyložiť v spojení s § 20 ods. 4 zákona o správcoch, podľa ktorého sa pre celé územie Slovenska vedie len oddiel špeciálnych správcov (ostatné dva oddiely sa vedú podľa obvodov krajských súdov, v ktorých sídli príslušný konkurzný súd). Novela účinná od októbra 2025 § 7 ods. 4 zákona o správcoch len precizovala. Okresný súd k nálezom ústavného súdu (II. ÚS 451/2023), z ktorého veritelia vyvodzovali prípustnosť možnosti vymeniť špeciálneho správca za nešpeciálneho, uviedol, že v ňom ústavný súd posudzoval výklad § 36 zákona o konkurze a reštrukturalizácii a 20a zákona o správcoch, a nie aj § 7 zákona o správcoch, ktorý bol kľúčový.

5. Ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením krajský súd potvrdil uznesenie okresného súdu. Krajský súd súhlasil s právnym posúdením okresného súdu. K pojmu zákonná prekážka brániaca správcovi vo výkone funkcie uviedol, že hoci ho zákon nedefinuje, možno za ňu považovať také prípady, keď je vylúčené, aby správca mohol vykonávať správcovskú činnosť, pretože by to mohlo mať nepriaznivé dôsledky na spravovaný subjekt, napr. pre nedostatok odbornej spôsobilosti (II. ÚS 235/2024). Hoci § 36 ods. 4 zákona o konkurze a reštrukturalizácii a § 7 ods. 4 zákona o správcoch novelizoval s účinnosťou od októbra 2025 totožný zákon, tak zákon o správcoch na rozdiel od zákona o konkurze a reštrukturalizácii nemá k tejto novele prechodné ustanovenie, a preto je novelizovaný § 7 ods. 4 zákona o správcoch aplikateľný aj v tých špeciálnych konkurzoch, ktoré sa dokončia podľa zákona o konkurze a reštrukturalizácii v znení účinnom pred touto novelou. K tomu doplnil, že veritelia a aj okresný súd rozhodovali o výmene správcu až po novele z októbra 2025. K poukazu odvolateľa na nález ústavného súdu

(II. ÚS 451/2023) krajský súd doplnil, že v ústavným súdom posudzovanom rozhodnutí súd aplikoval zákony v znení účinnom do septembra 2025.

6. Krajský súd súhlasil so záverom okresného súdu, že aj pred novelizáciou § 7 ods. 4 zákona o správcoch účinnou od októbra 2025 treba výkladom tohto ustanovenia v spojení s § 20 ods. 4 zákona o správcoch (upravujúcim spôsob vedenia oddielov pre správcov) dospieť k záveru, že v špeciálnych konkurzoch možno ustanoviť len špeciálneho správcu, keďže len pre týchto správcov sa viedol oddiel len pre jeden obvod – územie Slovenska. Krajský súd poukázal na dôvodovú správu k novelizácii § 36 ods. 4 zákona o konkurze a reštrukturalizácii účinnej od októbra 2025, ktorou bola zavedená výslovná povinnosť súdu v špeciálnom konkurze odmietnuť veriteľský návrh na výmenu správcu, ak nimi zvolený správca nie je špeciálny. V súlade s účelom legislatívy o špeciálnych konkurzoch a špeciálnych správcoch z roku 2022 sa v nadväznosti na nesprávnu aplikáciu potvrdzuje, že aj veriteľmi zvolený správca musí byť špeciálny.

III.

7. Sťažovateľ nesúhlasí s právnym posúdením súdov, že ani podľa úpravy účinnej do septembra 2025, ktorá sa vzťahuje na jeho vec, nemohli veritelia vymeniť špeciálneho správcu za nešpeciálneho. Podľa sťažovateľa opačný právny názor je správny, čo potvrdzuje aj nález ústavného súdu (II. ÚS 451/2023). Sťažovateľ poukazuje na to, že právna úprava účinná do septembra 2025 na rozdiel od úpravy účinnej od októbra 2025 nestanovovala výslovné pravidlo, že veritelia si musia zvoliť len špeciálneho správcu. Súdny tak výkladom spätne sprísnil pravidlá pre veriteľskú voľbu správcu. Keďže povinnosť súdu odmietnuť návrh veriteľov na výmenu špeciálneho správcu za nešpeciálneho bola do § 36 ods. 4 zákona o konkurze a reštrukturalizácii zavedená až novelou účinnou od októbra 2025, tak predtým tomu tak nebolo. Sťažovateľ v prospech správnosti svojho záveru argumentuje aj ochranou práv veriteľov. Namietá, že súdy bez zákonnej opory neprimerane rozšírili pojem zákonná prekážka aj na situáciu, ktorú zákon výslovné stanovil až od októbra 2025.

8. Podľa sťažovateľa § 7 zákona o správcoch možno aplikovať len na náhodné ustanovenie správcu, a nie ho rozširovať aj na výmenu správcu veriteľmi, a zo znenia odseku 4 tohto ustanovenia účinného do septembra 2025 vyplýva len teritoriálna požiadavka na osobu správcu, t. j. aby mal správca kanceláriu na Slovensku. Súdny neprípustne na skôr začatý konkurz aplikovali neskôr účinné prísnejšie pravidlo pre výmenu správcu. Tým porušili legitímne očakávanie sťažovateľa, že bude ustanovený za správcu. Sťažovateľ nesúhlasí so záverom súdov, že absencia prechodného ustanovenia v zákone o správcoch k novele účinnej od októbra 2025 odôvodňuje okamžitú aplikabilitu aj na už skôr začaté konkurzy. To preto, lebo zákon o konkurze a reštrukturalizácii je k zákonu o správcoch zákonom špeciálnym, a ten má k tejto novele prechodné ustanovenie, a preto sa malo aplikovať aj na zákon o správcoch.

IV.

9. Ústavná sťažnosť je zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietnutá. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na posúdenie otázky, či má súdmi zvolená interpretácia aplikovaných právnych noriem ústavnoprávne akceptovateľný charakter. Rozporné so základným právom na súdnu ochranu je súdne rozhodnutie, odôvodnenie

ktorého je extrémne nelogické so zreteľom na preukázané právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06). Rozporné s právom na spravodlivé súdne konanie je súdne rozhodnutie, ktorého dôvody sú založené na zjavnej právnej chybe (Moreira Ferreira, bod 85; Navalnyy a Ofitserov proti Rusku z 23. 2. 2016, sťažnosti č. 46632/13 a č. 28671/14, bod 119). Tak tomu v prípade sťažovateľa nie je.

10. Podstatou namietaného uznesenia je otázka, či aj v špeciálnom konkurze, ktorý sa spravuje zákonom o konkurze a reštrukturalizácii v znení účinnom do septembra 2025, teda v znení, keď tento zákon v § 36 ods. 4 zákona o konkurze a reštrukturalizácii výslovne nestanovoval súdu povinnosť odmietnuť veriteľský návrh na výmenu správcu, ak veriteľmi zvolený správca nie je špeciálnym správcou, môže súd takýto návrh veriteľov odmietnuť. Sporné nie je, že pred novelou účinnou od októbra 2025 bola táto otázka riešená nejednotne z dôvodu, že výklad relevantných právnych noriem viedol súdy k dvom záverom. Kým pri prvom závere (veritelia si môžu zvoliť aj nešpeciálneho správcu) súdy vychádzali výlučne z doslovného znenia len dvoch noriem (§ 36 ods. 4 zákona o konkurze a reštrukturalizácii a § 20a zákona o správcoch), tak pri druhom závere (veritelia si musia zvoliť len špeciálneho správcu) súdy tieto dve právne normy vykladali v ich systematickom kontexte aj s ďalšími relevantnými normami (§ 7 a § 20 ods. § 4 zákona o správcoch), a to s prihliadnutím na účel legislatívy o špeciálnych konkurzoch a špeciálnych správcoch.

11. Racionálnejším je taký výklad, ako vo veci sťažovateľky urobili súdy, podľa ktorého ani pred novelou účinnou od októbra 2025 nebolo možné špeciálneho správcu na návrh veriteľov vymeniť za nešpeciálneho správcu. V opačnom prípade by sa legislatíva o špeciálnych správcoch minula účelu, ktorým bolo pre náročnejšie konkurzy zabezpečiť správcov, ktorí budú oproti nešpeciálnym správcom spĺňať prísnejšie kritériá odbornosti a praxe. Zjavne mylný tak nie je záver súdov o odmietnutí návrhu veriteľov vymeniť špeciálneho správcu za sťažovateľa, ktorý špeciálnym správcou nie je. Účel legislatívy o špeciálnych konkurzoch a špeciálnych správcoch je nesporný a jeho naplnenie pred novelou účinnou od októbra 2025 bolo možné dosiahnuť racionálnym výkladom viacerých noriem za použitia viacerých výkladových metód (gramatickej, systematickej, teleologickej) tak, ako to urobili súdy. Naproti tomu právny záver sťažovateľky je výsledkom len doslovného znenia dvoch noriem bez zohľadnenia ich kontextu s inými normami, no predovšetkým bez zohľadnenia účelu legislatívy o špeciálnych správcoch.

12. Sťažovateľ mylne vykladá odôvodnenie nálezu ústavného súdu (II. ÚS 451/2023), keď z neho vyvodzuje, že potvrdil správnosť právneho názoru, že podľa právnej úpravy účinnej do septembra 2025 si mohli veritelia v špeciálnom konkurze zvoliť aj nešpeciálneho správcu. Treba súhlasiť so zdôvodnením súdov o neaplikovateľnosti tohto nálezu na vec sťažovateľky. Ústavný súd v nadväznosti na odôvodnenie preskúmaného rozhodnutia posudzoval ústavnú konformitu výkladu len dvoch ustanovení (§ 36 ods. 4 zákona o konkurze a reštrukturalizácii a § 20a zákona o správcoch). K tomu možno doplniť, že hoci ústavný súd konštatoval, že spornou bola rovnaká otázka ako vo veci sťažovateľa, tak túto otázku napriek tomu, že nevyhovela sťažnosti proti uzneseniu o odvolaní špeciálneho správcu a vymenovaní nešpeciálneho, nevyriešil. Dôvodom nezodpovedania tejto otázky bolo, že v čase vydania preskúmaného rozhodnutia nebol už ani sťažovateľ špeciálnym správcou, čo vylučuje zásah do účelu zamýšľaného legislatívou o špeciálnych správcoch vyžadujúci si ingerenciu ústavného súdu.

13. Nemožno súhlasiť s argumentom sťažovateľa o aplikovaní § 7 zákona o správcoch len na náhodné ustanovenie správcu, a nie aj na voľbu správcu veriteľmi. To preto, lebo v odseku 3 tohto ustanovenia je výslovne upravené pravidlo aj pre voľbu správcu veriteľmi. Okresný súd postupoval správne, ak z nasledujúceho odseku 4 tohto ustanovenia, ktoré nehovorilo a nehovorí nič o spôsoboch ustanovovania správcu (t. j. či náhodne, alebo veriteľmi), vyvodil, že sa vzťahuje na oba spôsoby ustanovovania správcu. K tomu treba uviesť, že odsek 3 tohto ustanovenia spôsoby ustanovovania správcu v nešpeciálnych konkurzoch výslovne rozlišuje len preto, že veritelia si môžu vybrať správcu z obvodu odvolacieho konkurzného súdu oproti náhodnému výberu zo správcov len v obvode konkurzného súdu. Ak by pre oba spôsoby ustanovovania správcu platilo rovnaké pravidlo, tiež by ich výslovne nerozlišoval. Sťažovateľ ani nezdôvodňuje, prečo by sa odsek 4 tohto ustanovenia mal vzťahovať práve na náhodný výber a prečo nie práve na veriteľskú voľbu. Najmä ak pravidlá pre náhodný výber výslovne upravuje § 20a zákona o správcoch. Nemožno súhlasiť s argumentom sťažovateľa, že zo znenia § 7 ods. 4 zákona o správcoch účinného do septembra 2025 vyplýva na osobu správcu len požiadavka kancelárie na Slovensku. To, že nejde len o teritoriálnu požiadavku, je zrejmé z toho, že správca musí mať kanceláriu len na Slovensku. Preto okresný súd postupoval správne, ak túto požiadavku vykladal v spojení s ostatnými ustanoveniami zákona o správcoch.

14. Nemožno súhlasiť s argumentom sťažovateľa, že povinnosť súdu odmietnuť návrh veriteľov na výmenu špeciálneho správcu za nešpeciálneho bola zavedená s účinnosťou od októbra 2025, čo znamená, že predtým tomu tak nebolo. Z dôvodovej správy, ktorá túto povinnosť súdu do zákona o konkurze a reštrukturalizácii zaviedla, vyplýva, že táto novelizácia bola potrebná kvôli praxi, ktorá sa s absenciou výslovného zákazu veriteľskej zmeny špeciálneho správcu za nešpeciálneho v zákone o konkurze a reštrukturalizácii nedokázala jednotne vysporiadať v prospech účelu legislatívy o špeciálnych konkurzoch a správcoch. Nie kvôli tomu, že predtým by takýto zákaz neplatil. K argumentácii sťažovateľa o ochrane práv veriteľov treba uviesť, že sťažovateľ nie je veriteľ, ale správca a porušenie jeho základných práv je predmetom ústavnej sťažnosti. Nemožno súhlasiť s argumentom sťažovateľa o rozšírení pojmu zákonná prekážka bez zákonnej opory. Keďže pojem zákonná prekážka nemá legálnu definíciu, tak nie je čo rozširovať. Tento pojem nemá legálnu definíciu práve preto, aby súdy mohli v okolnostiach vecí, ale aj v dôsledku legislatívnych zmien nepamätajúcich na potrebu úprav všetkých súvisiacich predpisov, výkladom obsah tohto pojmu nachádzať.

15. Nemožno súhlasiť s argumentom sťažovateľa, že súdy na skôr začatý konkurz neprípustne aplikovali neskôr účinné prísnejšie pravidlo pre výmenu správcu. Novela účinná od októbra 2025 nie je prísnejšia ako legislatíva z roku 2022 o zavedení špeciálnych správcov, ktorá bola už vtedy prijatá s účelom, že špeciálne (najnáročnejšie) konkurzy budú môcť spravovať len správcovia, ktorí budú musieť spĺňať prísnejšie nároky na odbornosť a prax. Prísnejšia je len z pohľadu sťažovateľa, ktorý špeciálnym správcom nie je. A to len preto, že v rozhodnutiach sa objavoval záver, ktorý fakticky viedol k obchádzaniu účelu zavedenia špeciálnych správcov, ktorí aj napriek tomu, že splnili prísnejšie podmienky, mohli byť na prvej schôdzi vymenení za nešpeciálnych správcov. Táto nejednotná prax nemohla u sťažovateľa pri poznaní účelu legislatívy o špeciálnych správcoch vytvoriť legitímne očakávanie, že ako nešpeciálny správca bude správcom v špeciálnom konkurze.

16. Nemožno súhlasiť s argumentom sťažovateľa, že zákon o konkurze a reštrukturalizácii je k zákonu o správcoch špeciálnym zákonom, a preto sa má k novele zákona o správcoch účinnej od októbra 2025 aplikovať prechodné ustanovenie k tejto novele zo zákona o konkurze a reštrukturalizácii. Krajský súd správne uviedol, že zákonom účinným od októbra 2025 boli novelizované dva rozdielne zákony, zákon o konkurze a reštrukturalizácii a zákon o správcoch, a prechodné ustanovenia k tejto novele boli upravené len v zákone o konkurze a reštrukturalizácii. Z toho treba vyvodiť len to, že ak by zákonodarca chcel upraviť prechodné ustanovenie aj v zákone o správcoch, urobil by tak. Absenciu prechodného ustanovenia k novele § 7 ods. 4 zákona o správcoch účinnej od októbra 2025 vylučuje aj dôvod novelizácie tohto ustanovenia. Tým nebolo zavedenie nového pravidla pre ustanovovanie správcov v špeciálnych konkurzoch, ale len odstránenie gramatickej nezrovnalosti, ktorá v praxi spôsobovala výkladové nezrovnalosti. Tiež treba uviesť, že žiadny z týchto zákonov k tomu druhému nie je špeciálnym, a to pre odlišný predmet úpravy, hoci vecne súvisia. Zákon o správcoch je statusový predpis a zákon o konkurze a reštrukturalizácii je procesný predpis.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. mája 2026

Robert Šorl
predseda senátu